

Clostridioides difficile diarré – vårdhygieniska aspekter

Innehåll

Clostridioides difficile diarré – vårdhygieniska aspekter	1
Syfte och omfattning	2
Bakgrund	2
Smittvägar och smittsamhet	2
Hygienrutiner	2
Daglig städning och slutstädning	3
Misstanke om smittspridning	3
Provtagning	3
Utskrivning	3
Dokumenthistorik	3
Bilaga 1 Patientinformation Clostridioides difficile	5
Vad är Clostridioides difficile (CD)?	5
Varför blir jag sjuk och vilka symtom ger en CD infektion?	5
Hur ställs diagnosen?	5
Hur blir jag frisk?	5
Hur sprids CD?	5
Så här tvättar du dina händer	6
Förhindra spridning av CD på sjukhus	6

Syfte och omfattning

Denna rutin beskriver skyddsåtgärder och vådrutiner som syftar till att hindra smittspridning av *Clostridioides difficile* (CD) i vården. Riktlinjen gäller i vård och omsorg inom Region Uppsalas samtliga förvaltningar samt privata vårdgivare. Gäller också för kommunal vård och omsorg och privata vårdgivare med kommunalt avtal.

Bakgrund

CD är en sporbildande bakterie som förekommer i tarmfloran hos cirka 2% av friska vuxna individer. Hos spädbarn, äldre och sjukhusvårdade patienter kan högre bärarskap påvisas. De flesta bärare med CD i tarmen är symtomfria. För dessa finns inga restriktioner och de behöver heller inte behandlas. En antibiotikabehandling kan rubba den normala tarmfloran. CD får då möjlighet att växa till och producera toxin som ger diarré, toxin A och B. I svåra fall kan pseudo-membranös kolit tillstå.

För mer information se:

Folkhälsomyndigheten: [Sjukdomsinformation om Clostridioides difficile-infektion \(folkhalsomyndigheten.se\)](http://folkhalsomyndigheten.se).

Smittvägar och smittsamhet

Indirekt kontaktsmitta och fekal-oral smitta. Vårdtagare anses som smittsam så länge vårdtagaren har pågående diarré. Diarré och antibiotikabehandling är riskfaktorer för smittspridning och smittsamhet.

Hygienrutiner

Se [Placering av vårdtagare samt ordinarie och utökade hygienrutiner – vårdhygieniska aspekter, Region Uppsala.se\(pdf\)](http://Region.Uppsala.se/pdf).

Vårdtagaren vårdas i **enkelrum med eget hygienutrymme** med **utökade hygienrutiner**. Behovet av enkelrum och utökade hygienrutiner upphör i samband med att diarréerna upphör. När symtomen upphört bör vårdtagaren duscha och få rena kläder. Utför slutstädning och renbädda sängen.

Saknas enkelrum, undvik delat vådrum och hygienutrymme med vårdtagare som har en pågående eller nyligen avslutad antibiotikabehandling.

Patient på sjukhus med resistent CD, till exempel ribotyp 027, ska vårdas i enkelrum med eget hygienutrymme på infektionsavdelning, om inga medicinska skäl omöjliggör detta.

Utöver de utökade hygienrutinerna ska händerna tvättas med tvål och vatten före handdesinfektion efter vårdtagarnära arbete.

Daglig städning och slutstädning

Daglig städning och slutstädning utförs enligt **särskilda städrutiner nivå 2** i [Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter, Region Uppsala.se\(pdf\)](#).

Slutstädning utförs när vårdtagaren flyttas från vådrummet eller när diarrésymtom har upphört.

Vid misstanke om smittspridning kan slutstädning behöva kompletteras med desinfektion med Klorin. Vissa enheter använder Klorin rutinmässigt vid slutstädning. Använd anvisningarna för slutdesinfektion med Klorin i [Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter, Region Uppsala.se\(pdf\)](#).

Misstanke om smittspridning

Vid flera eller upprepade fall av CD diarré kontaktas Vårdhygien för epidemiologisk utredning.

Provtagning

Genom att snabbt identifiera en smittsam patient med diarré kan åtgärder vidtas för att förhindra smittspridning till andra. Så länge patienten har diarré kvarstår risk för smittspridning även om fecesprov är negativt för CD.

Se Akademiska laboratoriets [provtagningsanvisningar \(akademiska.se\)](#).

Utskrivning

Utskrivning till andra enheter sker efter medicinsk bedömning. Viktigt med rapport i god tid innan överflyttning. Vårdhygien kontaktas vid utskrivning av patient med resistent CD, till exempel ribotyp 027.

Dokumenthistorik

Författare:

Vårdhygien Uppsala

Datum:

2019-06-19 Fredrik Idving, Vårdhygien reviderad

2022-09-13 Fredrik Idving. Anpassat dokument för användning även inom kommunal vård.

2023-06-27 Fredrik Idving, Elina Karlsson. Ändrat bakterienamn i titel och dokument. Dokument tillgänglighetsanpassat. Lagt till avsnitt Syfte och omfattning. Länk till Folkhälsomyndighetens information i bakgrund. Hygienrutiner och städning länkat till dokument som är gemensamma för flera dokument.

2024-03-12 Emma Leijonqvist. Tillgänglighetsanpassat dokument.

Bilaga 1 Patientinformation

Clostridioides difficile

Vad är Clostridioides difficile (CD)?

Clostridioides difficile är en bakterie som kan finnas normalt i tarmen hos framför allt små barn och äldre. Vanligtvis ger den inga symtom. Bakterien kan överleva utanför kroppen till exempel i sjukhusmiljön.

Varför blir jag sjuk och vilka symtom ger en CD infektion?

Antibiotikabehandling i kombination med nedsatt allmäntillstånd är den vanligaste orsaken till infektion. Antibiotika minskar mängden "goda" bakterier i tarmen och CD som inte påverkas av antibiotika kan då föröka sig.

Symtom som vattniga diarréer, buksmärtor och feber är vanligt. Svårighetsgraden kan variera från person till person.

Hur ställs diagnosen?

Du får lämna ett avföringsprov som skickas till laboratoriet för analys.

Hur blir jag frisk?

Måttliga diarréer kan gå över av sig själv, när du inte längre äter antibiotika. Svårare diarré behandlas med antibiotika som är särskilt verksamt mot CD. Det är viktigt att du följer läkarens ordination och kontaktar din läkare om diarréerna återkommer efter avslutad behandling.

Hur sprids CD?

Bakterierna från tarmen kan förorena föremål som vidrörs efter toalettbesök till exempel toalettsits, spolknopp, kranar och dörrhandtag. Den som vidrör dessa ytor kan sprida bakterierna vidare till andra ytor. För att bakterierna ska orsaka sjukdom måste de in via munnen. Därför är noggrann handhygien efter toalettbesök och före måltid mycket viktigt.

Så här tvättar du dina händer

Gör så här:

1. Fukta händerna med vatten och tag flytande tvål.
2. Massera tvålen så att det löddrar och gnugga händerna en stund.
3. Skölj av alla tvålrester.
4. Torka händerna på rent papper eller handduk.
5. Avsluta gärna med att gnida in händerna i handsprit.

Förhindra spridning av CD på sjukhus

Gör så här:

- Så länge du har diarré vårdas du på eget rum med egen toalett. Lämna inte ditt rum.
- Mat serveras på rummet. Var extra noga med din handhygien före måltid och efter toalettbesök.
- Ska du på undersökning eller behandling rekommenderar vi att du duschar, byter till rena kläder och sängkläder. Byt gärna underkläder dagligen.
- Ditt rum och toalett städas varje dag. Ibland används Klorin som är verksamt mot CD bakterier.
- Det går bra att ta emot besök. Risken att smittas är liten om besökare är noga med sin handhygien.